Geçmişteki isimleri kullanmakla bir şey olacağını sanmak doğru değildir.

Evet, kullanılan isme göre değişen politik bir gelenek bulunuyor ve grupların kendilerini bu gelenekle bağlamaları anlaşılabilir bir şeydir. 1965 yılı sosyalist mücadelenin kitlesel yükselmesinin başlangıcı olarak alınırsa 50 yıldan fazla bir geçmiş bulunuyor. 1974 sonrasında bu kitlesellik ve mücadelenin toplumun her alanına yayılması daha da gelişti. Yakın zamanda oluşan politik grupların şu veya bu şekilde bu geçmişle, orada var olmuş örgütlerle bağlantı kurmaya çalışması, kendilerini bir gelenekle ilişkilendirmek istemesi normaldir.

Doğru olmayan, bu ilişkilendirmeden çok şey beklenmesidir.

12 Eylül'ün üzerinden 38 yıl geçtiğine göre bu gelenekler en azından 40 yıl eskidirler.

Hiç kimse bağlantı kurduğu geleneği aynen savunmuyor. Geçmişte mutlaka hatalar yapılmıştır, bunların savunulması mümkün değildir. Ek olarak aradan uzun zaman geçtiğine göre o geleneğin bazı görüşleri eskimiştir, aşılmak zorundadır; bunlar da savunulmaz.

Yine de bu çerçevede kalınarak gelenekle bağlantı kurmak fazla anlam taşımaz.

Aradan 40 yıldan fazla zaman geçti. Dünya ve ülke çok değişti. Köprülerin altından çok sular aktı demeyeceğim, o köprüler bile kalmadı. Bugünü çözümleyemeden gelenekle bağlantı içinde olmak fazla anlam taşımaz.

Önümüzdeki "acil sorunlar" 40 yıl öncesinden daha fazla ve kapsam olarak da daha geniş… Bunu görmeden ve gerekli çözümlemeleri yapmadan geçmiş geleneği övmekle yetinmek fazla anlam taşımaz.

Bu konuda iyi bir örnek TKP deneyidir.

Yeni TKP kurulduğu zaman eski TKP'lilerin bir bölümü bu partide yer alırken diğerleri itiraz ettiler. Onlara göre isim gasp edilmişti. Bu konuda tartışmalar hatta kavgalar yaşandı. TKP belirli bir gelişme gösterdi ama asıl sorunun yanına bile yaklaşamadığı için kaçınılmaz olarak düşüşe geçti. Bölünmeler bu düşüşün sadece bir yanıdır.

TKP tarihi boyunca SSCB'ye yaslanmış bir partiydi. SSCB'nin varlığı ve mücadelesi TKP tarihinde kuruluşundan itibaren önemli yer tuttu.

Bu durumdaki bir partinin SSCB'nin neden dağıldığını inandırıcı biçimde açıklayabilmesi gerekirdi ama konunun yanına bile yaklaşamadılar. Kendilerinin bile inanmadığı ucuz açıklamalar buldular. "SSCB emperyalizm nedeniyle dağıldı…" gibisinden sözüm ona açıklamalar yapanlar için bile inandırıcı değildir. Komünist partilerinden çıkan burjuvaziyi açıklayamadılar.

Eski sosyalist ülkelerde bugün hakim olan kapitalizm ve hakim sınıf olan burjuvazi dışarıdan gelmedi, içerden doğdu. Bu doğuş 1980'li yıllara dayanır. Tarihi boyunca SSCB'ye yaslanmış bir geleneğin öncelikle bunu açıklayabilmesi gerekirdi, yapamadılar.

SSCB'nin sosyal emperyalist olduğunu savunanlar da çıkmaza girdi çünkü sosyalist ülkeler üzerine yapılan araştırmalar bu ülkelerde burjuvazinin oluşumunun 1980'li yıllarda başladığını gösteriyor, öncesinde değil.

Bir kavramı –mesela burjuvazi- keyfinize göre kullanamazsınız. Üretim araçları üzerinde mülkiyete sahip olmak ve miras hakkı ya da mülkiyetin sonraki kuşağa devredilmesi burjuvazinin olmazsa olmazıdır.

Sosyal emperyalizm görüşünü savunup Çin Komünist Partisi veya Arnavutluk Emek Partisi'ne yaslananlar da bu ülkelerde ne olduğunu açıklayamadılar. Çin'deki özgün kapitalizmin sözünü

bile edemiyorlar. Arnavutluk'tan hiç söz etmesek daha iyi olur.

Böylesine temel bir konuda açılım yapmadan geçmişin şu veya bu ismini kullanmak neye yarar?

Günlük taktiklerle durumu idare edersiniz, daha ileriye gidemezsiniz. Bir süre sonra da o geleneğin adı altında ezilmeye başlarsınız.

Geleneğe sahip çıkmak, bugünkü varlığını o tarihle ilişkilendirmek güzeldir ama esas olarak bununla yetinilirse bir süre sonra çürümeyle karşılaşmak kaçınılmaz olur.

Çıkışsızlık artan oranda kendini göstermeye başlar. Eski sosyalist ülkelerin –SSCB, Çin ve Arnavutluk- önemli yeri oldu. Bu ülkelerde ne olduğunu açıklayamadan filanca fabrikadaki işçi eylemi, gençliğin mücadelesi vb. söylemiyle fazla ileri gidemezsiniz.

Küba derseniz, bu ülke Pazar sosyalizmi olarak adlandırılabilecek bir sisteme geçti.

Neden, açıklayabilmeniz gerekir.

SSCB'nin neden dağıldığı konusunda açıklama getiremeyenlerin Küba'nın yönelimi için "sosyalizmden uzaklaşıyor" saptaması yapması ancak gülünç olarak tanımlanabilir.

Marx-Engels-Lenin'i tekrarlamakla teorik açılım yapılamıyor.

Çok sayıda önemli sorudan önde geleni reel sosyalizmin çözülmesinin açıklanmasıdır. Bunu yapamadan geçmişteki şu veya bu ismi kullanmak fazla anlam taşımaz.